

8 oktober 1980

MARINE INLICHTINGENRAPPORTINLICHTINGENRAPPORT

nr. 9/80

SEPTEMBER 1980OPMERKINGEN

1. Personeel van de Koninklijke Marine mag op 'need-to-know' basis kennis nemen van de in het inlichtingenrapport vermelde gegevens. Gezien de verscheidenheid van de artikelen bestaat tegen het lezen van het gehele rapport door officieren geen bezwaar.
2. Indien geadresseerden ten behoeve van de onder hun commando gestelde eenheden en/of opleidingen gebruik wensen te maken van gegevens die in dit rapport zijn vervat, dient met die gegevens de nodige voorzichtigheid te worden betracht.
3. In geen geval mag over de gegevens van dit rapport mededeling worden gemaakt tegenover niet-leden van de Nederlandse krijgsmacht.
4. In het geval dat in dit rapport verzette gegevens door een geadresseerde zijn verwerkt in een cursus, waaraan tevens buitenlandse officieren deelnemen, dient terzake contact te worden opgenomen met hoofd MARID o.g. SOL-CZMND.
5. De geadresseerden dienen slechts tien opeenvolgende gedateerde uitgaven aan te houden. Bij ontvangst van een elfde dient de oudste uitgave te worden vernietigd onder indiening van een proces-verbaal aan het hoofd MARID.
6. Indien geadresseerden één of meer uitgaven wenst aan te houden dient hij dat schriftelijk mede te delen aan het hoofd MARID.

PIR 9/80

- 1 -

DISTRIBUTIELIJST

	ex.nr.
MINDEF/CDS	1
CHEF STAF (KM) IGK	2
<u>CMS</u> tevens voor: PLV.CMS, HMILJUZA	3 <i>vern. 10/12</i>
VOORZ. WG BELEIDSVOORBEREIDING	
CHEF KAB. CMS_BDZ	4
SC PLANNEN tevens voor: <u>HORG</u> , HTAKTIEK	
HPLANNEN	5
SC OPERATIEN tevens voor: <u>HUVRT</u> en HLOG	6
HVERB	7 <i>vern. 20/11/00</i>
HTECHNIEK, WAPENTECHNIEK EN VEILIGHEID	8
HOPS	9 <i>vern. 6/5/0</i>
DIR. MARSTAFSCHOOL	10
DIR. PERSONEEL KM/ <u>HPLANPERS</u>	11 en 12
DIR. MATERIEEL KM tevens voor: HCOFINMAT	
HWAPCOMSYS	
HWO	13 23 02 01
MARAT WASHINGTON	14
MARAT LONDEN	15
MARAT BONN	16
MARAT PARIJS	17
DGB/CKMARNs tevens t.b.v. C 1-AGGP en C W-INFCIE	18 t/m 20
CZMNA d.t.v. SOI	21
<u>CZMNED</u> d.t.v. HDGB	
CZMNED/SOI	22 t.a.
CEKD	23
CMM RIJNMOND	24
CMM TEXEL	25
CMM IJMOND	26
CMM SCHELDE	27
COZDNE	28
t.b.v. in dienst zijnde onderzeeboten	29 t/m 34
CMDNE	35
CFREGRON	36
HVBS	37 t.a.
COPSCHOOL	38 <i>vern. 44!</i>
CMARKAZ ERFPRINS	39 en 40
HANTAK	42 t.a.
CMVKV d.t.v. OI	43 t.a.
CMVKK tevens voor CVSQ	44 en 45
t.b.v. de daarvoor in aanmerking komende schepen	46
CAWCS	47 t/m 68
CMBFLOT 1	69
CMBFLOT 3	70
CVSQ 320	71
CVSQ 321	72
CVSQ 2	73
CVSQ 860	74
VOKIM	75
HDEB	76
COORD. INLICHTINGEN- en VEILIGHEIDSDIENSTEN	77
HLAMID	78
HLUID	79 <i>vern. 20/10/11</i>
HPMV	80
HWKC	81
HINL.	82 t.a.
	83 t/m 89

INHOUDSOPGAVE

	<u>blz.</u>
DISTRIBUTIELIJST	i
INHOUDSOPGAVE	ii
EVALUATIE DER INLICHTINGEN	iii
 <u>HOOFDSTUK 1 - DIVERSE ONDERWERPEN.</u>	
() - OVERZICHT SCHEEPSBOUW SOVJET MARINE	1 - 5
() - ONTWIKKELINGEN SOVJET MARINE (PERIODE 1980 - 1989)	6 - 9
() - SOVIET NAVAL GUN DEVELOPMENTS	10
() - SOVIET AGOR ACTIVITY	11 - 13
() - KIEV KLASSE, BOEGCONFIGURATIE EN BAK- BOORD TORPEDO-OPSTELLING	14 - 15
() - NARRATIVE SUMMARY OF SOVIET OUT-OF- AREA AIR ACTIVITY - 1979	16 - 17
() - TOXIC SMOKE	18
() - SOVJET-UNIE/ZUIDELIJK AFRIKA	19 - 22
 <u>HOOFDSTUK 2 - SOVJET MARITIEME AKTIVITEITEN.</u>	
() - DE ATLANTISCHE OCEAAN/OOSTZEE	23 - 26
() - DE MIDDELLANDSE ZEE	26 - 27
() - DE INDISCHE OCEAAN	27 - 28
() - DE STILLE OCEAAN	28
() - LEVERANTIES	28 - 29
 <u>HOOFDSTUK 3 - KARAKTERISTIEKEN VAN COMBATTANTEN EN HULPSCHEPEN.</u>	
() - BAL-COM-2 KLASSE KRUISER (CG)	31

EVALUATIE DER INLICHTINGEN

- (●) Bij het evalueren (graderen) en de waarde van de ontvangen inlichtingen stelt men de betrouwbaarheid van de bron vast en bepaalt vervolgens de waarschijnlijke juistheid van het bericht zelf:

a. Betrouwbaarheid bron

- A = geheel betrouwbaar
- B = gewoonlijk betrouwbaar
- C = tamelijk betrouwbaar
- D = niet altijd betrouwbaar
- E = onbetrouwbaar
- F = niet te beoordelen

b. Waarschijnlijkheid van de informatie

- 1 = bevestigd door andere informatie
- 2 = waarschijnlijk juist
- 3 = mogelijk juist
- 4 = twijfelachtig
- 5 = onwaarschijnlijk
- 6 = niet te beoordelen

OVERZICHT SCHEEPSBOUW SOVJET MARINE (EVAL. B-2) (AUG. 1980)

1. ● Grote Oppervlakteschepen.

a. Vliegkampschepen.

Aangaande de eventuele bouw van een vliegkampschip in de Sovjet Unie is geen aanvullende informatie beschikbaar gekomen. Thans wordt aangenomen dat de enige daarvoor in aanmerking komende werf, de Nosenko werf in Nikolayev, een dergelijk vaartuig eerst tegen het einde van de jaren tachtig zou kunnen afleveren.

b. KIEV klasse vliegdekkruisers.
(Nosenko shipyard Nikolayev)

De derde eenheid van de KIEV klasse begon in mei 1980 met haar proeftochten. De naam van dit schip is vermoedelijk KHARKOV. De vierde eenheid is in aanbouw.

c. BAL-COM-1 klasse g.w. kruisers.
(Baltic shipyard Leningrad)

Op 23 mei 1980 begon de eerste eenheid van deze klasse nucleair voortgestuwde g.w. kruisers met haar proeftocht, waarna een dokperiode in Kronshtadt volgde (o.a. de-gaussing). Verwacht wordt dat het tweede schip van de klasse tegen het eind van 1980 te water zal worden gelaten. Volgens thans beschikbare gegevens zullen van de BAL-COM-1 klasse, althans in de huidige configuratie, twee eenheden worden gebouwd.

d. BAL-COM-2 klasse g.w. kruisers.
(Zhdanov shipyard Leningrad)

Voorzover thans bekend zal deze klasse uit vier eenheden gaan bestaan. Het eerste schip ving op 6 augustus 1980 nog inkompleet aan met de proeftocht in de Finse Golf. In de afgelopen periode is vrij gedetailleerde fotografie van dit schip beschikbaar gekomen, waaruit blijkt dat veel van de aanwezige wapen- en electronica systemen grote overeenkomst hebben met de prototype uitrusting van de in 1976 omgebouwde KASHIN klasse jager PROVORNIY, welke zich in de Zwarte Zee bevindt. Hieruit zou kunnen worden geconcludeerd dat de BAL-COM-2 klasse naast de SA-NX-7 tevens het ongeïdentificeerde - maar mogelijk voor onderzeebootbestrijding - geleide wapensysteem krijgt dat op de PROVORNIY voor de brugopbouw is ondergebracht.

e. BAL-COM-3 klasse g.w. kruisers.
(Zhdanov shipyard Leningrad & Yantar shipyard Kaliningrad)

Van deze klasse zijn nu vier eenheden in aanbouw, waarvan gedurende 1979 en 1980 elk één werd te water gelaten.

Opvallende kenmerken welke tot dusver konden worden waargenomen zijn: vier schoorstenen (twee paren van twee), een dubbele heliocopter hangaar (kennelijk van het zelfde vergrote type dat ook is geïnstalleerd op de KARA klasse g.w. kruiser PETROPAVLOVSK), en een verhoudingsgewijs grote breedte van 19 meter bij een lengte over alles van 161,5 meter.

f. BLK-COM-1 klasse g.w. kruisers.
(61 Kommuna shipyard Nikolayev)

Gedurende het voorjaar van 1980 werd de tweede eenheid van deze klasse te water gelaten. Vermoedelijk zijn de afmetingen van deze klasse nog groter dan tot dusver werd aangenomen (ca. 190 meter lang, 20 meter breedte, waterversplaatsing rond 14000 ton volgens de jongste gegevens). Tot dusver waargenomen kenmerken zijn: een dubbele heliocopter hangaar, twee grote KARA type schoorstenen, en acht lanceerposities voor elk twee SS-N-12 type (of daarmee vergelijkbare) geleide projectielen. Aangenomen wordt dat bouwnummer 1 medio 1981 zal gaan proefvaren.

g. KARA klasse g.w. kruisers.
(61 Kommuna shipyard Nikolayev)

Met de oplevering van de zevende eenheid tegen het eind van 1979 werd het programma beëindigd.

2. Onderzeeboten.

a. DELTA III klasse (SSBN).
(Severodvinsk shipyard)

De 11de eenheid van deze klasse werd medio 1980 afgeleverd. Vermoedelijk is er nog een 12de in aanbouw, waarmee het totaal van deze variant op de DELTA klasse 12 eenheden zal gaan bedragen. Een opvolger van de DELTA III klasse, welke met de voorlopige aanduiding "TYPHOON" is bestempeld, werd eind september in de Sovjet Unie te water gelaten.

b. OSCAR klasse (SSGN).
(Severodvinsk shipyard)

De eerste eenheid van een nieuwe klasse SSGN werd in april 1980 te Severodvinsk te water gelaten. Volgens beschikbare informatie is de onderwatersverplaatsing ca. 12-14000 ton, de lengte 146 meter en de breedte 17,5 meter. De OSCAR klasse is bewapend met tenminste 24 SS-NX-19 geleide projectielen welke onderwater kunnen worden afgevuurd.

c. VICTOR III klasse (SSN)

(Admiralty shipyard Leningrad & Amur SY, Komsomolsk)

Vermoedelijk werd reeds in 1977 de eerste eenheid van deze klasse op de Admiralty shipyard in Leningrad te water gelaten. Vervolgens bleek dat de VICTOR III klasse ook in serie productie was genomen te Komsomolsk, waar het de plaats innam van de DELTA I klasse SSBN productie. Tot dusver zijn 6 eenheden gebouwd.

d. ALFA klasse (SSN)

(Sudomekh shipyard Leningrad & Severodvinsk shipyard)

De Sudomekh werf in Leningrad heeft tot dusver 3 eenheden afgeleverd (waarvan de eerste - het prototype - vervolgens weer werd gedemonteerd) en heeft nog een vierde in gevorderde staat van bouw. Begin 1980 werd een aantal secties van een ALFA klasse onderzeeboot in het drijvende bouwdok van de Sudomekh werf geplaatst. Het is nog niet duidelijk of hiermee nu de assemblage van een vijfde eenheid is begonnen, of dat deze activiteit in verband staat met een mogelijke tweede poging om het prototype weer in bedrijf te stellen.

Severodvinsk heeft nu twee eenheden afgeleverd terwijl dit voorjaar een derde werd tewater gelaten. Naar het zich laat aanzien zijn ook op deze werf de bouw tijden voor de individuele eenheden zeer lang.

Onlangs werd gerapporteerd dat de ALFA klasse ook in productie zou zijn op de Admiralty werf in Leningrad, en dat reeds sedert geruime tijd. Deze melding is nog niet bevestigd en wellicht moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat ook op de latere eenheden van de VICTOR klasse titanium legeringen zijn gebruikt.

e. LIMA klasse (SSAG)

(Sudomekh shipyard Leningrad)

Omtrent deze boot zijn geen aanvullende gegevens beschikbaar gekomen. Helaas is nu verwachtbaar dat deze eenheid binnenkort zal worden overgebracht naar een ander vlootgebied, zodat de waarnemingen zullen worden bemoeilijkt.

f. FOXTROT klasse (SS)

(Sudomekh shipyard Leningrad)

Momenteel uitsluitend in productie voor export. Bouwnummer 67 werd in juli 1980 te water gelaten; de afne-mer is nog niet bekend.

g. TANGO klasse (SS)

(Gorkiy shipyard)

Serie productie duurt voort. Tot en met eind 1979 wa-ren 13 eenheden afgeleverd.

3. Middelgrote en kleinere oppervlakte eenheden.

a. KRIVAK klasse fregatten.

De KRIVAK I klasse is nu alleen nog in productie te Kamysh Burun (Zwarte Zee). De vijfde aldaar gebouwde eenheid werd midden 1979 te water gelaten en is nog niet buiten de Zwarte Zee waargenomen; aangenomen wordt dat hier nog een zesde eenheid zal worden gebouwd.

De productie van de KRIVAK II klasse (uitsluitend gebouwd te Kaliningrad) duurt voort. Vermoedelijk zal omstreeks augustus 1980 een nieuwbouw eenheid (bouwnummer 10) met de proeftochten aanvangen.

b. KASHIN klasse g.w. fregatten.

De eerste eenheid gebouwd voor export naar India heeft begin september 1980 de Zwarte Zee verlaten. Dit schip draagt de naam "RAJPUT" en is uitgerust met o.a. SS-N-2C projectielen (vier lanceerposities) en een heliopterdek. Twee andere eenheden zijn nog in aanbouw.

c. Kleinere oppervlakte eenheden.

Op de Petrovskiy werf in Leningrad is de serie productie van de TARANTUL klasse (g.w. korvet) nu in volle gang; twee eenheden werden daar reeds afgeleverd en drie andere zijn in aanbouw.

Eveneens op de Petrovskiy werf duurt de productie van NANUCHKA klasse g.w. korvetten voor export voort. Na de jongste leverantie aan Algerije van een vaartuig van dit type zijn er nog weer twee export NANUCHKA's in aanbouw waargenomen. De vijfde NANUCHKA III klasse eenheid (bestemd voor de Sovjet marine zelf) werd in juni 1980 afgeleverd; van deze variant bevinden zich reeds twee eenheden in de Noordelijke Vloot.

De Dekabristov werf in Leningrad bouwt nog steeds de AIST klasse amfibische luchtkussenvaartuigen en is tevens bezig met de bouw van een experimenteel "rigid sidewall surface effect ship".

Het bouwprogramma van de Izhora werf nabij Leningrad omvat nog steeds de MATKA klasse g.w. patrouillevaartuigen, YEVGENYA klasse mijnenbestrijdingsvaartuigen, de conversie van oudere T-58 klasse mijnenvegers tot radar pickets (de eerste omgebouwde eenheid werd onlangs in de Noordelijke Vloot waargenomen), alsmede de bouw van een nieuwe variant van de KATUN klasse bergingsvaartuigen.

De Admiralty werf in Leningrad heeft in april 1980 de zevende eenheid van de SUSANIN ijsbreker/patrouille-vaartuigen te water gelaten.

Serie productie van de SONYA klasse mijnenjagers duurt voort.

Omtrent de PAUK klasse, een ASW korvet, zijn geen nieuwe gegevens voor wat betreft de eigenschappen verkregen. Beschikbare gegevens duiden er wel op dat de serie productie ter hand is genomen, mogelijk op een binnenwerf.

4. ● Amfibische vaartuigen.

De tweede eenheid van de ROGOV klasse is in Kaliningrad in aanbouw. Verwacht wordt dat de completering van dit vaartuig nog geruime tijd op zich zal laten wachten, daar de bouw kennelijk geen hoge prioriteit heeft op de werf.

5. ● Hulpvaartuigen.

- a. Op de Okean werf in Nikolayev is de bouw aangekondigd van een "special research" schip met de naam AKADEMIK A.N. KRYLOV. Nadere gegevens ontbreken vooralsnog. Het is daarbij tevens niet duidelijk of dit schip aan de marine zal worden toegevoegd.
- b. De RUDNITSKIY klasse bestaat thans uit twee eenheden, beide gebouwd op de Vyborg werf (Oostzee). Deze eenheden worden beschouwd als experimentele hulpvaartuigen welke opereren met "submersibles".
- c. De leverantie vanuit Polen van de FINIK klass vaartuigen voor hydrografisch onderzoek (Northern shipyard, Gdansk) duurt voort. In totaal zijn nu 13 eenheden geïdentificeerd. Het bouwprogramma van de YUG klass onderzoekingsvaartuigen (zelfde werf) is beëindigd. Te Stettin werd de tweede eenheid van de OB klasse hospitaal schepen ca. september 1979 te water gelaten.
- d. De SORUM klasse (Yaroslavl shipyard) blijft in productie. Een deel ervan fungeert als sleepboot, terwijl de rest (bewapend) optreedt als KGB patrouille-vaartuig. Van beide varianten tesamen zijn nu 16 eenheden geïdentificeerd.
- e. De nieuwe klasse "BALZAM" welke eind 1979 voor het eerst in de Oostzee werd waargenomen, is daarna begin september de Oostzee uitgelopen om direct te worden ingezet bij de surveillance van "TEAMWORK 80". Aangenomen wordt dat het hier gaat om een nieuw vaartuig voor o.a. elektronische oorlogvoering.

ONTWIKKELINGEN SOVJET MARINE (PERIODE 1980 - 1989) (EVAL. B-2)

6. De bijgevoegde twee grafieken zijn gemaakt n.a.v. informatie uit de tabellen van de MC 161/80. Er is gekozen voor een indeling in twee representatieve groeperingen die het juiste beeld geven v.w.b. de toename van de dreiging op de oceanen. (de in de grafieken aangegeven waarden tussen haakjes, geven aanvullende eenheden aan die zich in reserve bevinden).

a. Sovjet onderzeebootvloot.

Zoals op bijgevoegde grafiek is aangegeven loopt het totale aantal onderzeeboten van de Sovjet marine terug.

Het huidige bestand bestaat echter nog voor een groot deel uit middenafstandsonderzeeboten (vnl. W en R-klassen), waarvan het grootste deel niet direct of nooit meer inzetbaar is. Het huidige totale aantal van dit soort boten bestaat uit 64 inzetbare en 111 boten in reserve. In mid-1989 is dit aantal teruggelopen tot 25. Het aantal "long-range" diesel boten blijft bijna constant. Het afvoeren van oudere boten van deze categorie (Z, F, J, G e.d.) wordt opgevangen door de aanbouw van moderne boten (T + eventuele opvolgers). V.w.b. de nucleaire boten verwacht men een sterke toename en wel speciaal in de categorie aanvalsboten.

In 1989 bestaat dus de Sovjet onderzeedienst uit ongeveer 70% nucleair voortgestuwde boten en 30% vnl. lange afstandsboten. De dislocatie van de boten zal zodanig zijn dat lange afstands en nucleaire boten gestationeerd zullen worden in die vlootgebieden welke beschikken over open toegangen naar de oceanen t.w. de Noordelijke en Pacific vloten. De Oostzee en Zwarte Zee vloten zullen in de toekomst over weinig onderzeeboten gaan beschikken.

Conclusie: Er zal een toename plaatsvinden in aantallen boten gestationeerd in de Noordelijke en Pacific vloten, dit gekoppeld aan vernieuwing en modernisering van het bestand en de toename van de actieradius van de boten, betekent dat de dreiging op de oceanen sterk zal toenemen.

b. Sovjet "major-combattants".

(NB hiermede zijn begrepen alle eenheden gelijk aan of groter dan KRIVAK-klasse geleide wapen fregatten). Uit de grafiek blijkt dat het totale aantal van dit soort grote eenheden van de Sovjet marine gelijk blijft.

Afgevoerd worden de niet met geleide projectielen uitgeruste kruisers en een groot aantal verouderde jagers (KOTLIN-, SKORY-klasse e.d.)

Toename is vooral verwachtbaar in het bestand geleide projectielen kruiser (en groter) (van 31 nu tot ongeveer 67 in 1989).

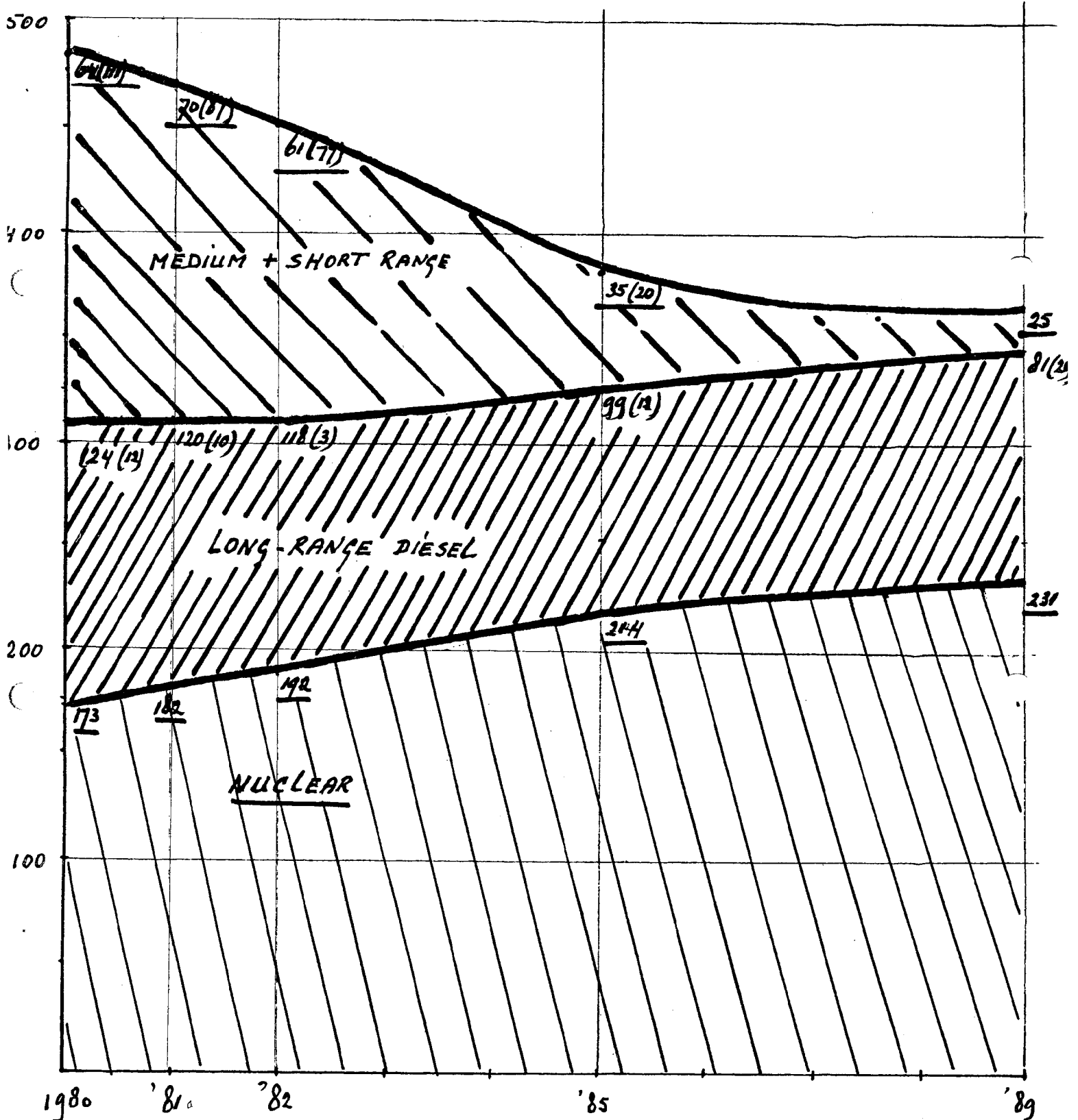
Er valt dus een stijging te constateren van de tonnage van de Sovjet major-combattants.

Het valt te verwachten dat van deze grotere eenheden (kruiser of groter) de Noordelijke- en Pacific vloten (minstens) evenredig deel ontvangen van de toename van het bestand.

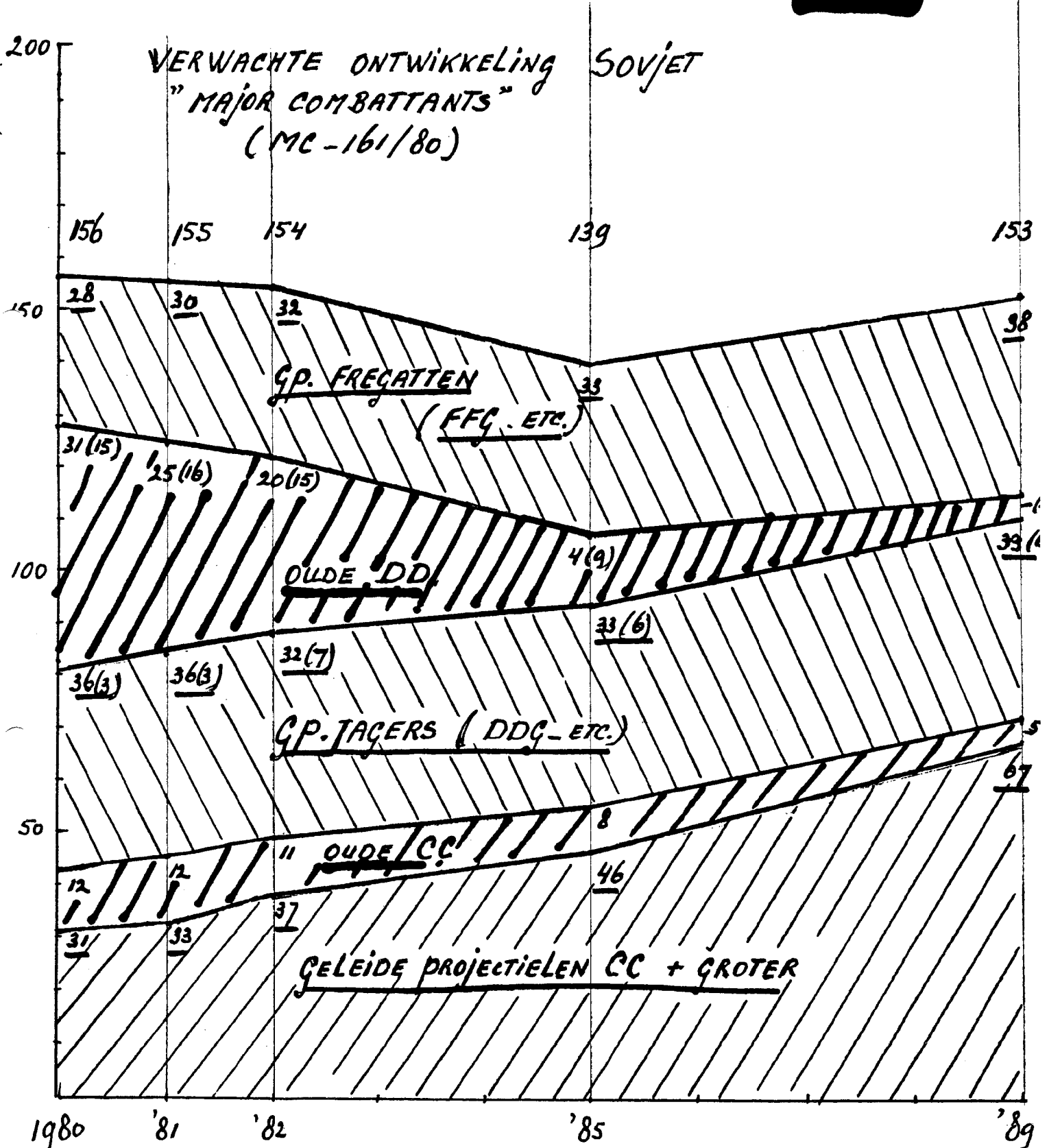
De sterktestaat van de Noordelijke- en Pacific vloten neemt dus toe speciaal v.w.b. het aantal grotere eenheden (kruiser of groter). Dit gekoppeld aan modernisering, vernieuwing en het grotere bereik van deze grotere eenheden (waarvan enkele zoals de BAL-COM-1's nucleair voortgestuwde) betekent dat de dreiging op de oceanen sterk zal toenemen.

- c. Bovendien met de introductie van de "IVAN-ROGOV" LSD (landing-shipdock), de vloottanker "Berezina" en de mogelijke bouw van een "carrier" (start misschien in 1984), geeft duidelijk de Sovjet intentie aan om in de toekomst langduriger en verder van de thuis-bases te gaan opereren en zelfs in staat te zijn om onafhankelijke vlootverbanden te gaan handhaven in zeegebieden zoals in de Zuid-Atlantische Oceaan, de Indische Oceaan en in het Pacific gebied.

VERWACHTE ONTWIKKELING SOVIET ONDERZEEBOTEN (MC 161/80)

Figuur 1.

Figuur 2.

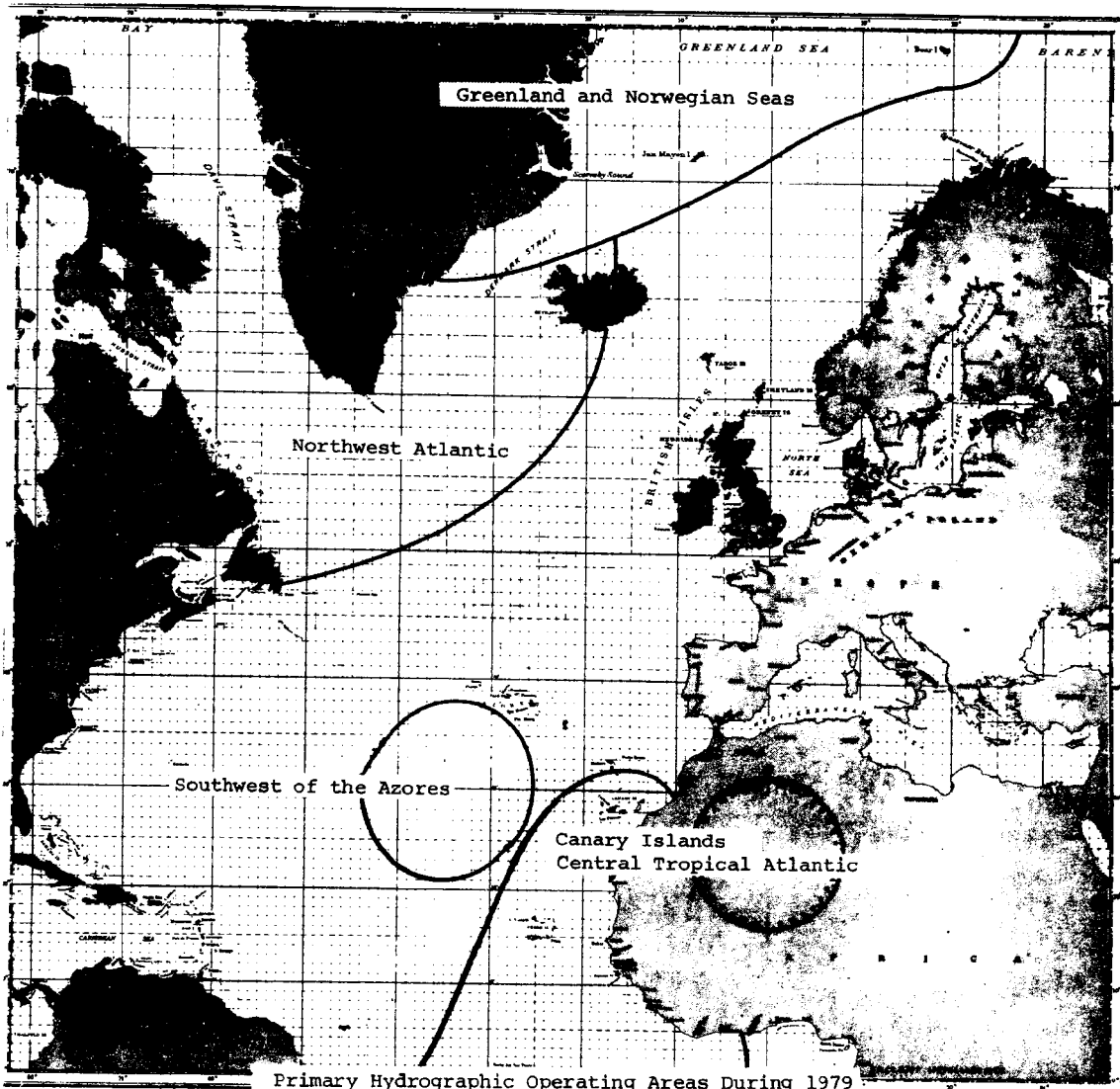
SOVIET NAVAL GUN DEVELOPMENTS

7. (●) The Soviets are continuing "up-gunning" all ship types. In the late 1950s and early 1960s, principal Soviet naval gun developments included the AK-230 twin 30-mm anti-aircraft gun in 1959, the twin 76.2-mm anti-air/surface fire gun in 1960, and the twin 57-mm anti-air gun in 1961.
8. (●) In 1970, the ADMG-630 gatling (6 barrel, 30-mm gun) became operational on KRESTA II, with an estimated rate of fire of 6,000 to 9,000 rounds per minute per mount. Operating with the 8-GHz BASS TILT fire-control radar, the following ranges are assessed: 9.1 km maximum horizontal, 7 km maximum vertical, and 1.8 km effective anti-air. The ADMG-630 is a follow-on to the ak-230 and is deployed on many Soviet combatants with a primary role of defense against anti-ship cruise missiles.
9. (●) In 1976, the single-barrelled 100-mm gun became operational on KRIVAK II, with an estimated rate of fire of 80 to 120 rounds per minute. Operating with the 7.8-GHz KITE SCREECH fire-control radar, the following ranges are assessed: 23.8 km maximum horizontal, 18 km maximum vertical, and 9 km effective anti-air. The single 100-mm gun is a follow-on to the twin 76.2-mm gun. It has greater fire power and better performance in the anti-air and surface fire roles. It will be deployed on the new BAL-COM-1 nuclear-powered battle cruiser (1981) and the new BAL-COM-3 cruiser (1982).
10. (●) In 1978, the single barrelled 76.2-mm gun became operational on the MATKA-class missile torpedo boat (hydrofoil) with 120 rounds per minute. Operating with the 8-GHz BASS TILT fire control radar, the following ranges are assessed: 15.5 km maximum horizontal, 13.7 km maximum vertical, and 7.6 km effective anti-air. The single 76.2-mm gun is a follow-on to the twin 57-mm gun, with better performance in the anti-air role and with an additional surface fire role. It is deployed on five classes of minor combatants and is expected on additional combatants classes.
11. (●) A probable twin 130-mm gun has been under development and is expected to become operational in 1981 on the new BAL-COM-2 cruiser and in 1982 on the new BLK-COM-1 cruiser, in addition, a new twin 180-mm gun is projected to be under development for the late 1980.

SOVIET AGOR ACTIVITY.

12. (●) 1979 was a year of an unprecedentedly high level of activity in the Atlantic by Soviet naval research vessels (AGORS). More than twice as many ship-days of AGOR operations were devoted to the Atlantic than in the preceding two years and about 70 percent more than in 1974, hitherto the record year.

13. (●) The areas worked included the Greenland and Norwegian Seas, the Northwest Atlantic, the Canary Islands region and the Central Tropical Atlantic, but of particular interest is the concentrated effort devoted to the area west and southwest of the Azores.

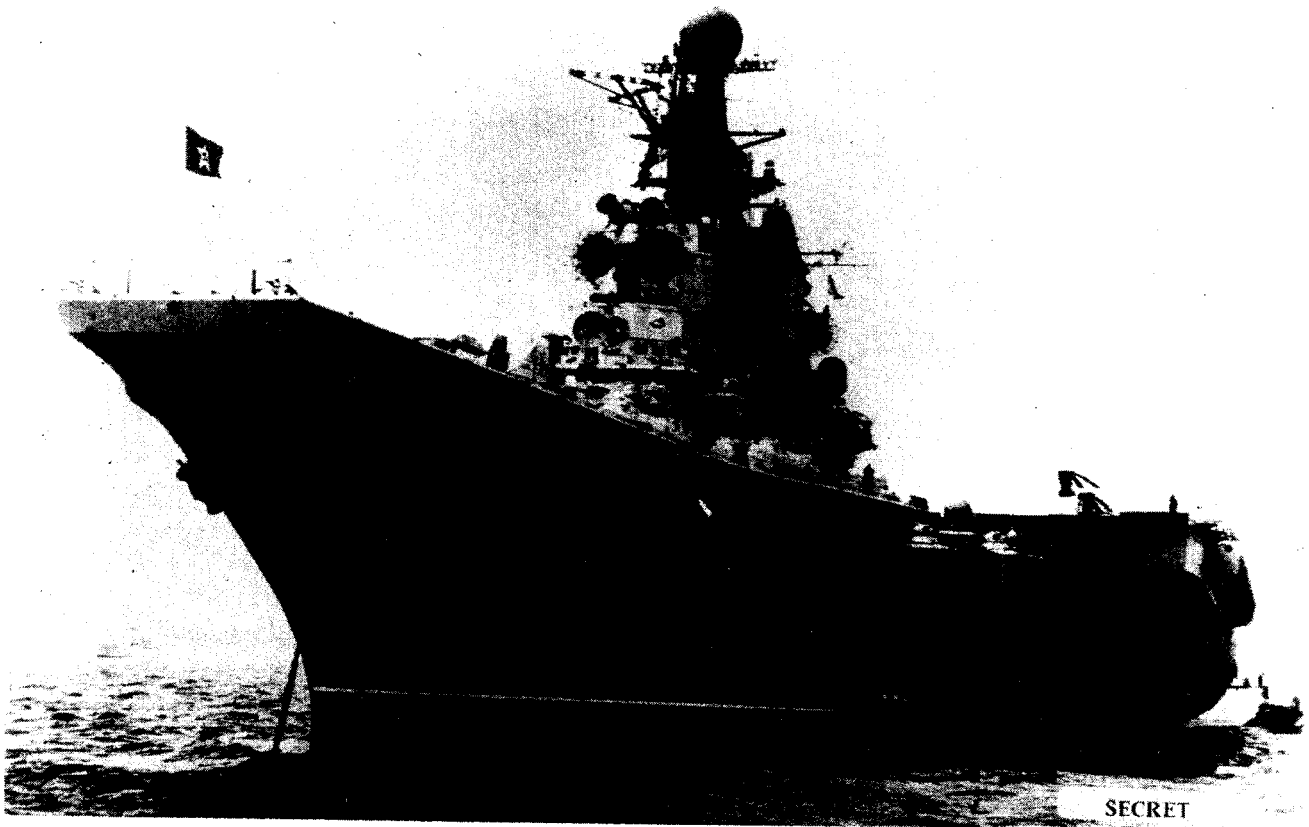

14. (●) Interest in the area first became apparent in June when YUG and her sister ship PERSEY interrupted their return home, from surveys in the Caribbean, to operate for twelve days over the Grosse Meteor Bank, some 500 miles south of the Azores. The next ships to operate in the area were ADMIRAL VLADIMIRSKIY and PADDAY BELLINGSHAUSEN, who had been carrying out probable hydrometeorological research in the Central Equatorial Atlantic. They moved north to an area north of the Grosse Meteor Bank and operated there between 21 June and 17 July.
15. (●) The main work of the year, however, did not start until autumn, when IVAN KRUSHENSTERN, PLUTON and ZODIAK operated west and southwest of the Azores. The first to arrive was PLUTON, who sailed from the Baltic on her maiden voyage on 22 July and arrived in her operating area on 4 August. Apart from port visits she worked there until 28 November. About a month after PLUTON, IVAN KRUSHENSTERN arrived, having sailed from the Baltic on 26 August. Apart from a 10 day period spent in the vicinity of the Straits of Gibraltar, and a port call at St. Johns, she operated west of the Azores from 2 September until 20 November. ZODIAK, the third member of this Soviet mid-Atlantic survey task group, left the Baltic on 21 September. Apart from port calls she operated in her survey area from 6 October until 8 December, southwest of the Azores.
16. (●) Interest in the area of the Azores appears to be continuing into 1980. On 14 January another survey task group, consisting this time of MOLDAVIYA, YUG and PERSEY, sailed from the Baltic to operate some 500 miles southwest of the 1979 survey areas.
17. (●) With the exception of VLADIMIRSKIY and BELLINGSHAUSEN, whose work was probably hydrometeorological in nature, the operations of all these ships were probably a combination of bathymetric and oceanographic studies. The least depths in the areas worked are more than adequate for the safety of surface ships and currently available charts meet their needs. There can be little doubt that Soviet surveys in this area are for the benefit of their submarines, especially, as many of the survey areas include prominent seabed features (such as the Grosse Meteor Bank, the Atlantis seamount, and parts of the mid-Atlantic Ridge) which, as well as being potentially hazardous to deep-diving submarines, have many features which are ideal for accurate bottom-contour navigation.

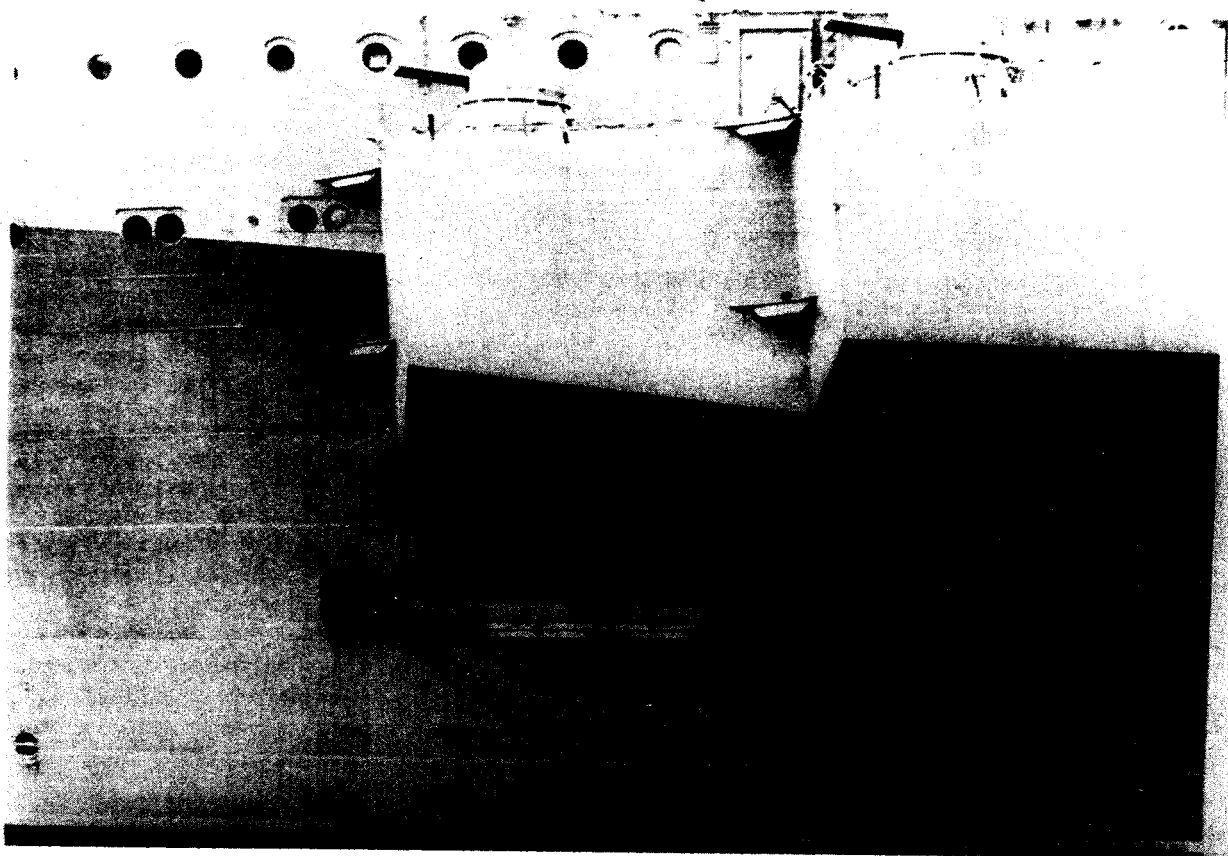
There is tenuous evidence that the Soviets have in the past, occasionally operated nuclear submarines in this part of the Atlantic. This concentration of surveying activity may well be an indication that they intend to make more use of the area for submarine operations and place a high priority on being able to do so with confidence in the ability of their boats to navigate safely and accurately.

KIEV KLASSE, BOEGCONFIGURATIE EN BAKBOORDS TORPEDO-OPSTELLING

18. (●) Bijgaande twee foto's van de KIEV klasse werden recentelijk verkregen. De eerste foto toont de "KIEV" vanuit een wat ongebruikelijk gezichtspunt en geeft een indruk van de configuratie van de boeg en de overhang van het vliegdek. De tweede foto toont de bakboord 533 mm torpedo buizen van het zelfde schip.

KIEV-klasse, vooraanzicht.

KIEV-klasse, torpedo-opstelling.

NARRATIVE SUMMARY OF SOVIET OUT-OF-AREA AIR ACTIVITY - 1979.
(CINCEASTLANT)

19. (●) a. Introduction. A total of 1,207 flights out-of area (OOA) were recorded west of 30E during 1979. This was the second highest total since records were instituted in CINCEASTLANT in 1971. The highest total being that same year of 1,210 and the lowest being in 1978 when the total was only 861.
- b. Medium Bomber Activity. The 1979 increase over 1978 was due mainly to the significant increase in BADGER and MAY activity. 494 flights were noted as compared with the 1978 total of 258, a rise of 91 percent. For nine months of the year, BADGER activity was higher than corresponding months of 1978. Peaks in activity occurred during the KIEV and SVERDLOV deployments, the highest being in May when 144 flights were logged. A total of 81 BADGERS were involved in simulated raid activity on the KIEV group on the 30th alone.
- c. ASW. IL-38 MAY activity was up by 35 percent during 1979, when 234 flights were recorded, compared with the 173 during 1978. MAY activity was higher for seven months of 1979, compared with corresponding months of 1978, with peaks in March and August of 49 and 38 respectively.
- d. BEAR FOXTROT. BEAR FOXTROT total flights for 1979 amounted to 50. Surprisingly, this was a reduction when compared with the 1978 total of 61. However, flights continued to the Rockall area and evidence of the continued production of this type aircraft became apparent on 16 August, when the first 60 series, equipped with the tail fin mounted "boom", was seen. Overall, it would appear that the Soviets intend to continue to increase their emphasis on ASW training and perhaps during 1980 more insight into their tactics and advances with the 60 series aircraft will be shown.
- e. MAIL. MAIL activity around North Cape was average with a total of 21 flights recorded.
- f. BEAR DELTA. BEAR DELTA activity for 1979 was average with 197 flights compared with 189 for 1978 and 196 for 1977. For reasons unknown, only 3 deployments to Cuba were made, one of which further deployed to Luanda. The last deployment returned to NORFLT on 15 June.

Throughout the year it became apparent that Soviet Naval aircraft, BEAR DELTA's in particular, were flying profiles that avoided radar detection, as much as possible, by flying more westerly tracks in the Norwegian Sea and lower levels in the GI-UK gaps. On occasions, the aircraft crews were somewhat aggressive (zigzagging, navigation lights off at night, flashing bright lights, and range gate stealing on radar, etc.) towards the air defence interceptors.

- g. LRA BEARS. LRA BEAR total flights for 1979 numbered 50, which compares with 1978 totals of 61. Flight profiles are suggestive of simulated raids on NATO radar sites on Iceland, Faeroes and Shetlands; this was particularly evident during exercise OCEAN SAFARI during which the Soviet Navy held its own small scale counter exercise in the Norwegian Sea.
- h. ICF. Intelligence collection flights (ICF) by CUB and COOT A aircraft were average in number during 1979. Thirty sorties were flown by CUB aircraft while a total of 22 were credited to the COOT A, making this years total of 52. Generally, flight profiles were as had been observed many times before, with the CUB flying to the southwest of the Lofotens and the COOT A continuing further to the south.
- i. FOXBAT. For the first time FOXBAT activity was noted to the north of Finnmark, this flying started in February and totaled twenty for the year.
- j. Miscellaneous. In April, twelve BISON deployed beyond radar cover to the north of North Cape. Four BLINDER D aircraft flew from NORFLT to the Lofotens and back again. Six FLOGGERS were active in the North Cape area during KIEV's return. Six BACKFIRE aircraft were reported on a brief mission to the north of Finnmark on 22 March, previous out-of-area activity reported on BACKFIRE aircraft was three in August of 1978.

TOXIC SMOKE.

20. (●) Warsaw Pact (WP) literature indicates the Soviets and their partners are prepared for the tactical use of "toxic smoke" or "combination smoke" that blends neutral smoke with harmful additives to produce irritation or injurious effects on their adversaries. The purpose of such activities is to disrupt normal operations and cause the enemy to wear protective masks for long periods, thus reducing their combat effectiveness.
21. (●) The WP classifies toxic smoke agents according to their effect on humans, that is, whether they cause tears or vomiting. Normally liquid or solid substances, these agents are released via a burning munition, whereupon they appear in the form of smoke.
22. (●) Soviet soldiers receive training in protection against toxic smoke agents. According to their training directives, the two agents mentioned as examples for tear and vomiting agents are chloroacetophenone (CR) and adami te (DM) respectively, graphic boards noted in CSFG training areas describe CR as a hard, crystalline substance of yellowish colour with a distinctive odour that troops are probably trained to recognize.
23. (●) Although toxic smokes are not new, they have been neglected in consideration of the obscuring capabilities of the WP countries. These smoke mixtures not only degrade the electro-optical devices operating in the visual and near-infrared portions of electro-magnetic spectrum, but they can also degrade the operator by making his eyes water or by causing him to vomit or itch uncontrollably. Leathal agents may also be used in conjunction with the above described irritants to induce the victim to unmask or uncover, whereupon he receives a fatal dose of the leathal agent.

SOVJET-UNIE/ZUIDELIJK AFRIKA. (EVAL. B-2)

24. ● Op 22 april 1980 vond in Moskou een ontmoeting plaats tussen de 1e plv. Mindef tevens GGS MSU [REDACTED] en de Tanzaniaanse Mindef [REDACTED]. Bij deze bespreking waren ook de opperbevelhebber der landstrijdkrachten, [REDACTED], de plv. Voorzitter van het Staatscomité voor economische betrekkingen met het buitenland (GKES), kolgen [REDACTED] en de 1e plv. opperbevelhber van de luchtstrijdkrachten, kolgen [REDACTED] aanwezig. MSU [REDACTED] had eerder in de maand april 1980 besprekingen gevoerd met de bevelhebber der strijdkrachten van Botswana, genmaj [REDACTED].
25. ● Commentaar: a. Sinds 1972 verleent de Sovjet-Unie militaire hulp aan Tanzania onder meer op het gebied van de luchtstrijdkrachten en de luchtverdediging. Uit het feit, dat de besprekingen werden bijgewoond door kolgen [REDACTED], de plv. Voorzitter van het voor de coördinatie en uitvoering van de conomische en militaire hulpprogramma's verantwoordelijke GKES, kan worden afgeleid dat de Sovjet militaire hulp aan Tanzania hoofdthema van gesprek is geweest. De aanwezigheid van Irgen [REDACTED] kan erop duiden dat in de toekomst een sterker accent op bijstand aan de Tanzaniaanse landstrijdkrachten zal komen te liggen.
- b. Het bezoek van de bevelhebber van de strijdkrachten van Botswana, genmaj. [REDACTED] aan de Sovjet-Unie was voor zover bekend het eerste militair-politieke contact tussen beide landen. Botswana is op economisch gebied zeer afhankelijk van Zuid-Afrika, en heeft tot dusverre een niet gebonden opstelling ingenomen.
- c. Hoewel de Sovjet-Unie in het verleden beperkte hoeveelheden infanterie en handvuurwapens aan Botswana heeft geleverd is van intensieve militaire betrekkingen nimmer sprake geweest.
- d. Aangezien Irgen [REDACTED] ook bij de ontvangst van genmaj [REDACTED] aanwezig was, is het niet uitgesloten dat onder meer gesproken is over Sovjet hulp bij de uitrusting en opleiding van de landstrijdkrachten van Botswanan.

- e. De militaire contacten tussen de Sovjet-Unie en bovengenoemde "frontlijn"-staten wijzen op het feit, dat de Sovjet-Unie ook na de beëindiging van het conflict rond Rhodesië/Zimbabwe betrokken wil blijven bij de militair-politieke ontwikkelingen in Zuidelijk Afrika. De positie van de Sovjet-Unie is door de wijze waarop het "Rhodesië-vraagstuk" tot een oplossing is gebracht en de verkiezingsoverwinning van de guerrillaleider [REDACTED] verzwakt.
- f. De nieuwe premier van Zimbabwe, die in tegenstelling tot zijn partner in het "Patriottisch Front", [REDACTED], niet in de laatste plaats vanwege zijn goede betrekkingen met China nimmer het vertrouwen van de Sovjet leiding heeft genoten, heeft reeds te kennen gegeven dat de komende jaren het accent in zijn beleid zal liggen op de wederopbouw van het land in het kader waarvan vooral economische hulp uit het Westen ontbeerlijk werd genoemd.
- g. Vooralsnog zijn er geen aanwijzingen dat de Oostbloklanden een belangrijke rol bij de wederopbouw van Zimbabwe zullen gaan spelen. Reeds eerder is gebleken, dat ook het door de strijd in het toenmalige Rhodesië zwaar getroffen Mozambique ten behoeve van een spoedig herstel van de oorlogsschade en een versnelde ontwikkeling van de stagnerende economie bereid is tot intensievere betrekkingen met het Westen.
- h. Met betrekking tot de relaties tussen de Oostbloklanden en Zambia kan nog worden opgemerkt, dat naar verluidt de Zambiaanse regering - waarschijnlijk in verband met de veranderde militair-politieke situatie in Rhodesië/Zimbabwe - tijdens het bezoek van de Sovjet onderminister van Buitenlandse Zaken [REDACTED] (26 maart - 3 april 1980) geëist heeft, dat een deel van de wapenleverantie-overeenkomst van eind 1979 wordt geschrapt.

- i. Bij dit accoord zou de Sovjet-Unie hebben ingestemd met de levering van een squadron MIG-21/FISHBED- vliegtuigen, en radar- en luchtverdedigingsuitrusting. In het kader van deze overeenkomst, waarvan de financiële waarde op ongeveer 100 miljoen dollar wordt geschat, zouden ook Zambiaanse piloten in de Sovjet-Unie worden opgeleid. De kansen die dit accoord de Sovjet-Unie bood haar positie in Zambia te versterken, lijken in het licht van de vermelde Zambiaanse eis nu weer te zijn afgenomen.
- j. Nog niet is bekend hoe de Zambiaanse autoriteiten hebben gereageerd op het aanbod van de Bulgaarse Minister van Metallurgie en Minerale Grondstoffen, [REDACTED] die onlangs een bezoek van vier dagen aan Zambia bracht, om bijstand te verlenen bij de ontwikkeling van de industrie onder andere bij de productie van koperen componenten voor elektrische motoren en pompen). Opvallend was, dat de Bulgaarse minister ook de bereidheid uitsprak economische hulp aan Zimbabwe te verlenen. In dat kader stelde hij een door Bulgarije, Zambia, en Zimbabwe te ondertekenen samenwerkingsaccoord voor.
- k. Een en ander wijst er in ieder geval op dat de Sovjet-Unie ook in de toekomst ten behoeve van een consolidatie respectievelijk versterking van haar positie in Zuid Afrika gebruik zal (blijven) maken van de diensten die haar bondgenoten in deze regio op economisch en militair gebied kunnen verlenen. In dat verband kan niet alleen op Cuba gewezen worden, dat nog immer met een relatief sterke troepenmacht in Angola vertegenwoordigd is en ook met andere "frontlijn"-staten nauwe betrekking onderhoudt, maar ook op de DDR, Bulgarije, en in mindere mate Polen en Hongarije.
- l. In dat kader is het opvallend te noemen dat de reeds eerder genoemde Tanzaniaanse militaire delegatie onder leiding van Mindef [REDACTED] naar verluidt ook Bulgarije heeft bezocht om daar besprekingen te voeren over de fabricage van automatische geweren (in Bulgarije).

- m. Daarnaast mag worden verwacht dat de Sovjet-Unie de contacten met de Zuid-Afrikaanse bevrijdingsbewegingen en met de tegen de Zuid-Afrikaanse bezetting van Namibië (Zuid-West Afrika) strijdende guerrillabeweging SWAPO zal pogen te intensiveren.

HOOFDSTUK 2

SOVJET MARITIEME AKTIVITEITEN

DE ATLANTISCHE OCEAAN/OOSTZEE.

1. Algemeen.

Over het algemeen vonden routine-oefenactiviteiten in het Noordelijk Vlootgebied en in de Oostzee plaats. Vermeldenswaard is echter een grote amfibische oefening in de Oostzee in het kader van de WP-oefening "Waffen-bruderschaft 80". In het Noorse Zeegebied werd door een groot aantal Sovjet marine-eenheden gesurveilleerd tijdens de NATO-oefening Team Work 80. Opvallend was de detachering van BEAR-D lange-afstand maritieme patrouillevliegtoegen naar Cuba (Havanna) en Angola (Luanda). Eind september verliet BAL-COM-1 de Oostzee op weg naar het Noordelijk Vlootgebied.

2. Marine-activiteiten in het kader van "Waffenbruderschaft 80".

In totaal werden 6 "rehearsels" uitgevoerd door amfibische eenheden, combattanten en vliegtuigen. Hiermee werd aangevangen op 25 augustus, terwijl de laatste "rehearsel" op 7 september plaatsvond, 1 dag voor aanvang oefening.

Alleen vonden plaats nabij Peenemunde (Oost-Duitsland). Bij de eerste twee "rehearsels" waren geen Poolse eenheden betrokken, maar daarna was deelname zeker. Eveneens waren een groot aantal Oost-Duitse vaartuigen bij de oefeningen betrokken. De Sovjets gebruikten ook AIST- en GUS klasse luchtkussenvaartuigen bij amfibische operaties, hetgeen echter niet ongebruikelijk was.

Op 10 september vond de uiteindelijke amfibische oefening plaats met deelname van Sovjet, Poolse en Oost-Duitse eenheden. Geland werd nabij Peenemunde/Zinnowitz, en de aanval werd uitgevoerd in 3 golven. Totaal aantal deelnemende varende eenheden bedroeg \pm 130, terwijl er eveneens sprake was van deelname van de 7e Poolse Zeelandings-divisie en Sovjet marine infanterie.

●) "Highlights" amfibische oefening "Waffenbruderschaft 80" in de Oostzee, die enigermate verschillen van voorgaande gebezigde taktische opzet.

- a. De snelheid waarmede de eigenlijke aanval op landingsplaatsen werd uitgevoerd is in vergelijking met het begin der zeventiger jaren met de helft teruggebracht. Het tijdsverschil tussen de drie aanvalsgolven bedroeg ongeveer 8 minuten (voorheen 15 minuten).
- b. De verschijning van het luchtkussenvaartuig bij de amfibische aanval geeft hieraan een grote flexibiliteit en snelheid, waardoor aan taktische verrassingsmogelijkheid wordt gewonnen.
- c. Geheel nieuw in het concept van de Sovjet amfibische oorlogsvoering is de inzet van helicopters voor het vegen van mijnen. Twee HIP en HAZE helicopters zijn hiervoor ingezet in combinatie met- en voorafgaand aan het verband mijnenvegers.
De juiste gegevens over de toegepaste apparatuur zomede over de gevoerde tactieken ontbreken nog.
- d. Bij de vliegtuigen, gebruikt voor de aanval op de landingsplaatsen en het achterland, werden voor het eerst de inzet van BACKFIRE en FLOGGER opgemerkt; BACKFIRE waarschijnlijk in de "free fall bombing roll". De aanwezigheid van FLOGGER in dit maritieme gebeuren is opmerkelijk. Dit vliegtuig behoort organiek tot de Sovjet luchtmacht, die traditiegetrouw de Sovjet amfibische aanval mede ondersteund.
- e. Bij de ondersteuningseenheden door de Sovjet luchtmacht geleverd t.b.v. de amfibische aanval werd nu - voor de eerste maal - de "HIND", aanvalshelicopter, waargenomen. Dit "gunship" wordt op grote schaal gebruikt bij de taktische manoeuvres van het Sovjet leger.
Dit betekent een aanzienlijke vergroting van de vuurkracht tijdens de amfibische aanval.

3. ●) Sovjet hospitaalschip Ob.

Begin september verliet het eerste Sovjet hospitaalschip Ob (OB-klasse) de Oostzee op weg naar het Zuid-Atlantisch gebied, waar zij zich thans bij Luanda (Angola) bevindt, komende uit Conakry (Guinea). De thuishaven van dit schip zal waarschijnlijk Vladivostok zijn. Deze eerste eenheid van de Ob-klasse (waarvan er in totaal waarschijnlijk maar 2 worden gebouwd) is gebouwd te Stettin (Polen) en was sedert februari van dit jaar in de Oostzee met proefvaarten bezig.

Toen zij de Oostzee verliet voerde zij de marine (hulp)vlag. De Ob is voorzien van meer dan 100 bedden, een operatiezaal, laboratoria en is geheel air-conditioned.

Dit soort schepen zouden in vredestijd o.a. gebruikt kunnen worden voor vlagvertoon in buitenlandse havens en bij natuurrampen.

De Amerikaanse marine beschikte voorheen over diverse hospitaalschepen (HAVEN-klasse), maar deze zouden thans niet meer operationeel zijn.

4. Surveillance Team Work 80.

Eveneens begin september verliet een nieuwe klasse elint-vaartuig (BALZAM-klasse) de Oostzee, teneinde aan surveillance op de NATO-oefening Team Work 80 te gaan deelnemen. Aan deze surveillance namen 9 elint-vaartuigen deel w.o. 2 Poolse, bovendien 2 KRIVAK-klasse GW fregatten komende van de Noordvloot en een "standby force" komende uit de Oostzee bestaande uit 1 KRIVAK-klasse GW fregat, 1 elint-vaartuig en 1 tanker. In het oefengebied bevonden zich bovendien 6-7 onderzeeboten, w.o. vermoedelijk 4/5 nucleair en 2 diesel voortgestuwde onderzeeboten. Een aantal elint-vaartuigen had reeds enige tijd voor aanvang oefening posities ingenomen. Het totaal aantal van deze schepen betrokken bij surveillance was hoog i.t.t. een geringer aantal aanwezige combattanten. Eveneens werd de Sovjet marineluchtmacht voor surveillance ingezet; in totaal zouden ± 77 vluchten zijn gemaakt. Opvallend was een verhoogd aantal IL-20 COOT INTEL vluchten. Op 28 augustus vloog een COOT voor het eerst o.a. (out of area) sinds maart van dit jaar.

5. BEAR-DELTA detachering Cuba en Angola.

Voor het eerst sedert mei 1979 vond een BEAR-D detachering plaats naar Cuba en Angola. Op 7 september bereikte 2 BEAR-D LRMP's Havanna, waarvandaan op 11 september werd doorgevlogen naar Luanda. Later vlogen wederom 2 BEAR's naar Cuba, vanwaar ook enkele verkenningsvluchten werden gemaakt. Op 29 september keerden 2 BEAR's terug naar hun Noordelijke Vlootbasis, terwijl de overige 2 spoedig zullen volgen. Deze detachering verliep volgens het gebruikelijke patroon. De reden voor dit plotseling opnemen van het oude patroon is niet geheel duidelijk, maar in deze periode vielen over en weer wel enkele bezoeken waar te nemen o.a. het bezoek van de Sovjet Minister van Buitenlandse Zaken Gromyko aan Havanna.

6. ● Op 4 september sleepte de ijsbreker Y. Lisyanskiy met een sleepboot een droogdok van 15.000 t de Oostzee binnen op weg naar Leningrad.

DE MIDDELLANDSE ZEE.

Algemeen.

Gedurende de maand september vonden nagenoeg geen oefenactiviteiten plaats in de Middellandse Zee.

Pas aan het einde van de maand werd de sterkte van het SOVME-DRON verhoogd met o.a. 2 NANUCHKA klasse missile korvetten en geheel onverwachts met een SAM KOTLIN-klasse GW jager. Op 24 september ving een Sovjet vlootbezoek aan Dubrovnik (Joegoslavië) aan.

7. ● Op 20 september bereikten 2 NANUCHKA-klasse missile korvetten (602, 616) de Middellandse Zee. Deze komst stand in verband met de aanwezigheid van een LAMA-klasse munitietransporteur (868). Dit type eenheden opereert veelal in de zomermaanden buiten de Zwarte Zee in relatie tot Sovjet marineoefenactiviteiten. Alhoewel de komst van deze vaartuigen eerder werd verwacht, bleef dit tot midden september uit. De reden hiervan zou kunnen zijn dat NANUCHKA's meer bij activiteiten in de Zwarte Zee waren betrokken.

8. ● Vlootbezoek Joegoslavië.

In de periode 24 sept. - 2 okt. brengen 2 Sovjet combattanten (van KASHIN en KRIVAK-klasse) met een tanker en een FOXTROT-klasse onderzeeboot een vlootbezoek aan Dubrovnik (Joegoslavië), alwaar voor het laatst in maart van dit jaar een vlootbezoek werd gebracht.

9. ● Montreux declaraties.

Op 26 september bereikte een SAM KOTLIN klasse GW jager (713) onverwachts de Middellandse Zee, komende uit de Zwarte Zee. De voor haar opgegeven declaratie i.v.m. passage via de Turkse Straten was een onderdeel van een z.g. reserve-declaratie, waarvan niet werd verwacht dat zijn zou worden gehonoreerd. Deze SAM KOTLIN (Soznatelnyy) heeft sedert 1977 niet meer buiten de Zwarte Zee geopereerd. Haar komst kan in verband worden gebracht met de situatie in het Midden-Oosten. Moeilijkheden in dit gebied hebben eerder geleid tot een verandering in het Sovjet beleid t.a.v. het declareren van schepen door de Turkse Straten.

Sedert januari van dit jaar is er reeds sprake van een uitbreiding in het aantal gedeclareerde schepen. SOVMEDRON-combattanten zouden ten tijde van spanning in de Indische Oceaan kunnen worden ingezet.

10. ● Voor het eerst sedert januari van dit jaar heeft een TANGO-klasse conventioneel voortgestuwde onderzeeboot een Zuidelijke passage door de Turkse Straten gemaakt. Opgegeven werd dat deze onderzeeboot op weg is naar een ander vlootgebied i.v.m. onderhoud. Volgens de Montreux conventie mogen alleen dan onderzeeboten van de Turkse Straten gebruik maken. In de praktijk is gebleken dat deze onderzeeboten enige maanden bij het SOVMEDRON blijven opereren, alvorens de Middellandse Zee te verlaten.

DE INDISCHE OCEAAN.

Algemeen

De sterkte van het SOVINDRON was grotendeels constant tot het einde van de maand september.

Gedurende de hele maand waren 5 onderzeeboten aanwezig.

Tegen het einde van de maand bevond het grootste gedeelte van de combattanten zich bij de ankerplaats Socotra.

In de Arabische Zee was geen directe reactie merkbaar op de situatie rond Iran en Irak. De vaste patrouille bij de Straat van Hormuz bleef bezet door een KRIVAK-klasse GW fregat.

Vermeldenswaard is het korte verblijf van een VICTOR-klasse onderzeeboot in Beira (Mozambique) en de terugreis naar de Zwarte Zee van de vloottanker Berezina via het Suez Kanaal.

11. ● Bezoek aan Ethiopië.

Een KRIVAK-klasse GW fregat (693) en het doklandingsvaartuig Ivan Rogov brachten een bezoek aan Massawa. Volgens TASS stond dit bezoek in verband met de verjaardag van de Ethiopische Revolutie.

In de maand okt/nov zullen 3 OSA-II GW patrouillevaartuigen aan Ethiopië worden geleverd, waarvan zij er reeds 1 bezitten alsmede 2 MOL-klasse patrouillevaartuigen. Mogelijk is e.e.a. het gevolg van het onlangs gebrachte bezoek van Admiraal Gorshkov, de Sovjet bevelhebber der Zeestrijdkrachten.

12. ● Midden september werd een RIGA-klasse fregat (822) aan het SOVINDRON toegevoegd met een ALLIGATOR-klasse tanklandingsvaartuig (139). Vermoedelijk betreft het hier een aflissing. Doorgaans maken RIGA's geen deel uit van het SOVINDRON; zij werd voor onbekende reden gesleept door een sleepboot naar Aden (Z-Yemen) gebracht, alwaar zij zich thans nog steeds bevindt.

13. ● Ook deze maand bevonden zich MAY ASW vliegtuigen te Aden (Z-Yemen) en Asmara (Ethiopië), bijgestaan door CUB transportvliegtuigen.

DE STILLE OCEAAN.

Algemeen

Begin van de maand september was er sprake van een teruggang in het aantal aanwezige Sovjet combattanten voor de Vietnamese kust. Opvallend was het vertrek van het vliegdekschip Minsk (KIEV-klasse) uit Vladivostok met een KRIVAK-klasse GW fregat (546) en een KARA-klasse GW kruiser (558). Gekoerst werd naar het Zuid-Chinese Zeegebied.

Een verwacht bezoek aan Cam Ranh Bay (Vietnam) i.v.m. Ho Chi Minh dag op 5 september vond geen doorgang.

Op 8 september crashte één van Minsk's FORGER's tijdens een z.g. "rolling take off". Hierna volgde een reddingsactie, waarbij HORMONE helicopters werden ingezet. Dit incident gebeurde ten Zuid-Westen van Cam Ranh Bay.

Thans verblijft de Minsk nog steeds bij Vietnam; een eventuele verplaatsing naar de Indische Oceaan moet niet worden uitgesloten.

LEVERANTIES

14. ● Leverantie aan India.

De voor India bestemde gemodificeerde KASHIN-klasse GW jager (RAJPUT) verliet op 7 september de Zwarte Zee en bracht vervolgens een bezoek aan Athene (Griekenland), waarna zij zich op weg begaf naar het Suez Kanaal.

Te Aden (Z-Yemen) werd gebunkerd. Eind september werd Bombay bereikt.

15. ● Op 14 september bereikte een OSA-II klasse GW patrouille vaartuig (955) met de sleepboot Atlant de Middellandse Zee. Via het Suez Kanaal werd de Rode Zee bereikt. Mogelijk is dit een leverantie aan Zuid-Yemen.

16. ● Leverantie aan Vietnam.

In de maand september zijn door de sleepboten Bars en Staratelny 2 OSA-II klasse GW patrouillevaartuigen in Vietnam afgeleverd.

Dit waren de 3e en 4e eenheid voor Vietnam.

Diversen.

17. (●) Een INDIA-klasse experimentele onderzeeboot (SSAG) heeft begin september Vladivostok verlaten en begaf zich via de Noordelijke Zee-route naar de Noordvleet, waar zich tot dusver geen eenheden van deze klasse bevonden.

In totaal zijn 2 van dit type onderzeeboten te Vladivostok gebouwd.

18. ●) Zwarte Zee.

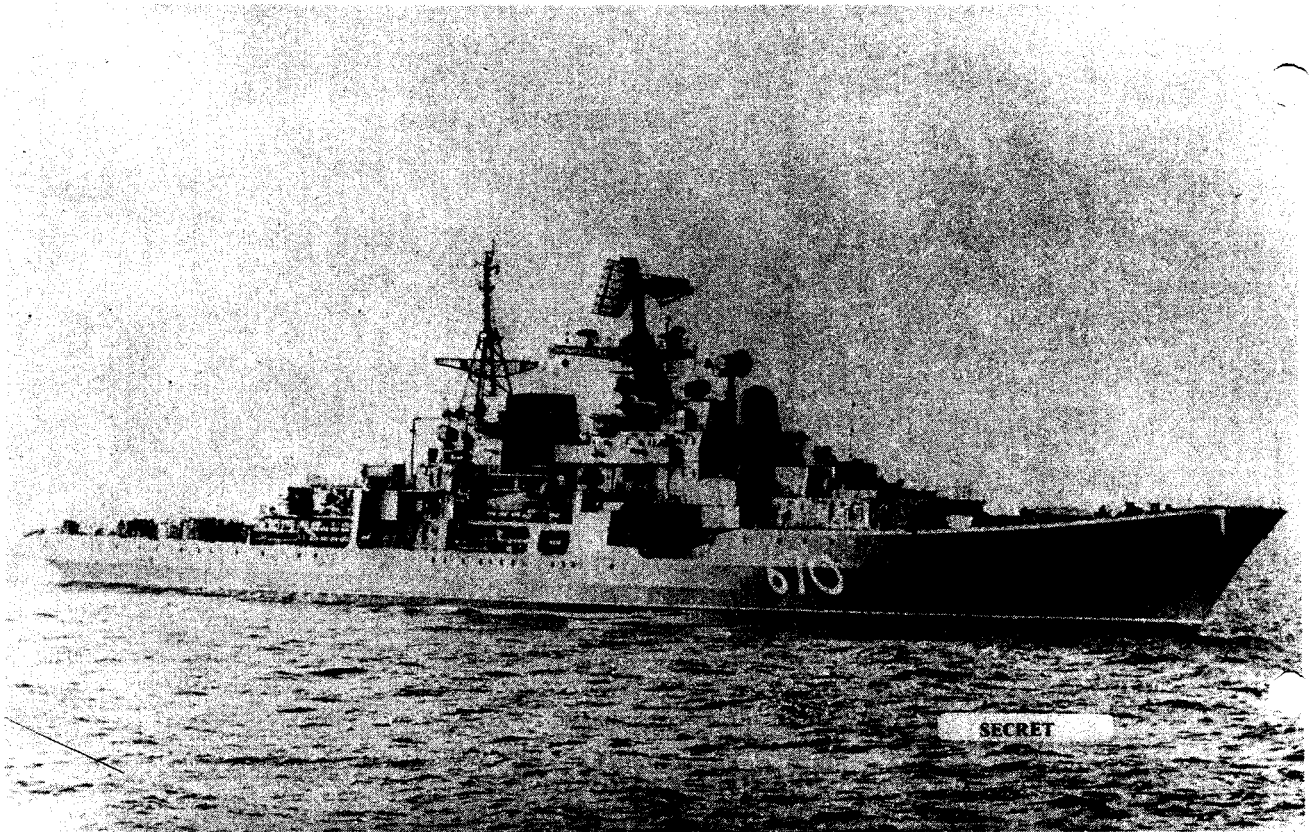
Op 10 en 11 augustus vond een gezamenlijke Sovjet/Bulgaarse marine-oefening plaats in de Zwarte Zee. Nadere bijzonderheden ontbreken nog.

HOOFDSTUK 3

KARAKTERISTIEKEN VAN COMBATTANTEN
EN HULPSCHEPEN

BAL-COM-2 klasse (CG)

(Sovjet Unie)

Country	Class	Type	Builder	Delivery	Number	Date
UR	BAL-COM-2		Zhdanov SY (Leningrad)	1980-		9/1980
	I. Hull & Engineering		II. Armament	III. Electronics		
	1 Length OA (DWL)	m 155.5 (145.6)	2 x SA-NX-7 single launchers	1 TOP STEER		
	2 Beam MAX (DWL)	m 17.3 (16.9)	2 x SS-N-12 twin launchers	3 PALM FROND-A		
	3 Draft	m 6.0	2 x 2-130mm/. . DP	2 BASS TILT		
	4 Displacement MAX	t 7 400	4 x 6-30mm Gatling AA	1 KITE SCREECH type		
	5 Engines	4 GT	2 x 2-533mm TT	6 FRONT DOME		
	6 Propulsion Power	MW 81	2 x RBU-1000	2 u/i radomes		
	7 Speed MAX	Kn 35 (ca.)	2 x Chaff twin launchers	1 PRIM WHEEL		
	8 Screws/Rudders	2(4)/1	1 helicopter	1 BAND STAND		
	9 Endurance	NM/Kn	Minerails: 2 x 35m	1 SQUEEZE BOX		
	10 Endurance	NM/Kn		2 SHOT DOME		
	11 POL	t 1 200 FO		1 POP ART-A		
	12 Complement	300 - 330		1 POP ART-D		

Remarks:

* estimated 4 type MR-3 gas turbines (nominal 27 500 shp each)

Project . Follow-on class to KRESTA-II production. The hull features a raised forecastle deck and a knuckle. A telescopic helo hangar is located aft of the funnel. The structure just in front of the bridge could house a new ASW cruise missile system. The armament fit listed is very provisional because most of the systems were not yet fitted during the sea trials of hull 1, and may include SS-N-9 rather than SS-N-12. Electronics fit is still incomplete.

1. SOVREMENNY (sea trials August 1980)
2. 1977 - under construction (launched July 1980)
3. 1978 - under construction
4. 1979 - under construction

- 2 CAGE STALK
- 1 CAGE BARE-A
- 1 CAGE BARE-B
- 1 KAMA-S
- 1 SLIM POLE-B
- 1 SLIM POLE-C
- 1 HIGH POLE-B
- 1 CROSS LOOP-A
- 1 FISH SPINE
- 2 SPRAT STAR
- 4 periscopes
- bow sonar (?)